Marokko-Minder.

Af P. A. Rosenberg.

Skønt Tanger ligger saa at sige paa Europas Tærskel, er det Synd at sige, at den indbyrdes Forbindelse er ideel eller blot nogenlunde anstændig. Paa en rædsom Pæreskude, uden Kahyt, og medførende en halv Snes pjaltede Spaniere samt et Par velklædte Arabere, drog jeg fra Cadix en tidlig Morgen i Slutningen af Maj. Skønt Overfarten til Tanger varer ca. 7 Timer, var det ikke muligt at bekomme anden Kost om Bord end en halv Snes harske Sardiner og en Bid ældgammelt, tørt Brød uden Smør. Blandt Passagererne var jeg den eneste, der spiste noget. Klokken 12 ankom vi paa Tangers Rhed. Byen har ingen Havn. Da den for en Del Aar siden en kort Overgang var i Englænderes Hænder, byggedes der en ganske god Havn, af hvis Moler man endnu ser enkelte Spor, især ved Lavvande; men det første, Marokkanerne gjorde, da de fik Byen tilbage, var omhyggeligt at ødelægge hele det engelske Anlæg. For at komme i Land maa man altsaa akkordere med en af de vrælende Berber eller Arabere, som i deres Nøddeskaller af Robaade omringer Damperen og tilbyder deres Hjælp. Er Vejret uroligt, kan man risikere at maatte lade sig bære det sidste Stykke i Land paa saadan en Kavalers mildest talt nappetitlige Skuldre.

Det første Indtryk af Tanger, som man faar det fra Skibsdækket, er saare malerisk: de hvide Huse, opad Havskrænten, omgivne af Palmer og mægtige Kaktus. I Europæernes Haver skinner blodrøde Pelargonier. Vandringen op gennem Byen aabenbarer straks Beskueren den mest fantastiske Mangel paa Kultur. Gaderne er snævre som Venedigs Smøger, brolagte med toppede Sten og altid fulde af Æselsnavs. Affald og lignende kastes bulter til bulter ud paa Gaden, den eneste Renovator er Blæsten, som fejer de tørrede Rester op og ned ad Gaderne i lystig Dans. Man siger, at den berømte Linedanser Blondin, der gik over Niagara, roste sig af at have gennemkrydset Tangers Gader uden at brække Benene, og at han ansaa dette for en langt mærkeligere Bedrift end Niagaraturen. Omkring i Kroge ser man Arabere sidde paa den bare Jord, indhyllede i deres hvide Kapper, rygende paa smaa korte Piber eller Cigaretter. Hvis de ikke har presserende Forretninger, rører de sig ikke ud af Stedet. „Ilen er Djævelens Værk, Dvælen er Allahs", siger et arabisk Ordsprog.

De velhavende Arabere bærer hvide Bomulds-Kapper, de fattige er hyppigst iført en Sæk af grovt Lærred med et Hul til at stikke Hovedet ud af, to andre Huller til Benene og en Hætte, som kan slaas op over Hovedet. Berberne benytter mørkeblaa og brune Burnus og synes gennemgaaende at være ret velstillede; deres Ansigter er raa og dyriske i Udtrykket, mens Araberne imponerer ved mandig Skønhed og et ildfuldt Blink i de sorte Øjne. Pragtfulde er ogsaa Jøderne i deres sorte Kaftaner. De bærer sorte Kalotter paa Hovedet, langt Haar og Skæg. Intet Steds har jeg set dem saa ærefrygtindgydende som her. En gammel Jøde, der siddende under et Palmetræ fortærede et Stykke Gedeost, kaldte pludseligt, uden nogen Art Reflexion fra min Side, Forestillingen om Bibelens Patriarker frem for Fantasien. Her findes ogsaa en Mængde Negere, mest Slaver, — thi Slaveriet florerer i Marokko, saa Timers Rejse fra Europa —; de har et broget, snavset Tørklæde om Lænderne; naar det kommer højt et ditto bundet om Hovedet. Strømper kendes ikke; de Velhavere, som ikke gaar paa bare Ben, benytter en Slags gule Tøfler, der kun dækker Fodens forreste Halvdel og synes en Europæer umulige at bevæge sig i.

Da jeg, eskorteret af en høj Berber i mørkeblaa Burnus og rødsomt koparret, naaede det engelske Hotel, modtog Værten mig i Vestibulen og bad mig følge ham ind i hans Kontor. Her udspandt sig følgende Samtale (paa Engelsk):

„Hvad vil De her?"

„Se mig om."

„Ikke andet?"

„Nej."

„De kommer fra?"

„Sidst fra Spanien; mit Domicil er Danmark."

„Har De været her før?"

„Nej."

„Vel. Saa maa jeg sige Dem, her er farligt at være. Vi kan hvert Øjeblik vente en Krig mellem Kabylerne og Sultanen, og den vil, hvad Udfaldet end bliver, højst sandsynligt ende med et Overfald paa Europæerne. Foretrækker De ikke at vende hjem?"

„Ærlig talt, jeg vilde gerne se mig lidt om, da jeg nu engang er her."

„Vel. Giv mig saa Deres Penge, Deres Ur, Guldringen paa Deres Finger dér, alt, hvad De har af Værdi paa Deres Legeme. Jeg tager det i Forvaring, til De rejser. Vi maa dernæst have fat paa en paalidelig Araber. — Hent Mohammed!" raabte han udad Døren til Portieren.

Profetens Navne (Mohammed udtales med Trykket paa anden Stavelse, ikke som hos os paa første) viste sig at være en ung, smidig Knægt med et polisk Glimt i Øjnene.

Paa Spansk foreslog Værten ham at være min Fører i den kommende Uge:

„Denne Herre, som forstaar Spansk, har intet af Værdi paa sit Legeme. Du fører ham om, hvor han ønsker det, lægger ud, hvad han bruger til Indkøb, Fortæring og Muldyr; hver Aften faar jeg din Regning for Dagen, attesteret af den danske Herre. Naar Ugen er ude, og du har afleveret Herren hel og holden, uden Legemsbeskadigelser, paa den spanske Dampers Dæk, udbetales der dig dit Udlæg samt 100 spanske Pesetas for din Ulejlighed og Risiko. Kommer derimod denne Herre noget til i Mellemtiden, faar du hverken Erstatning for dit Udlæg eller Løn. Gaar du ind paa det?"

Araberen nikkede. En Blanket blev undertegnet af os begge. Værten modtog alt, hvad jeg besad af jordisk Gods, der kunde antages at friste en Marokkaner, saa at jeg ikke medbragte anden pekuniær Værdi, end hvad selve min Krop kunde udbringes til. Og saaledes begav jeg mig paa Farten med min arabiske Kammerat.

Det var rørende at se den Omhu, han viste mig. Den voksede med hver Dag. Mod Slutningen af mit Ophold stod jeg ham næsten i en jævngod Okses Værdi.

Vor første Vandring gjaldt Kasabaen, Sultanens Slot og Fængslet. Skønt Sultanen saa godt som altid opholder sig i Fez, har han i Tanger et vel udstyret Slot med Harem, rigeligt besat, samt Fængsel. Kun det sidste er tilgængeligt for Uvedkommende. De Forbrydere, der er dømt til livsvarigt Fangenskab, opholder sig alle i en stor Fællessal, baaren af Søjler og uden anden Indgang end et Vindu, der vender ud til Vagtstuen, hvor en ti, tolv Soldater sidder paa Gulvet, rygende eller spillende Terninger. Derinde, jeg mener Fællessalen, tilbringer en Snes Mennesker Resten af deres Tilværelse med at flette Maatter eller Ripsjager af farvet Straa. Naar en Fange dør, praktiserer Kammeraterne hans Lig ud til Vagten, gennem Vinduet. Uden Vanskelighed tilstedtes det mig at konversere et Par Rovmordere, saa godt det lod sig gøre ved Hjælp af Gestus og et Par spanske Ord. Jeg afkøbte dem, gennem Vinduet, en Del af deres Smaating, som forresten viste en mærkelig Farvesans i Straaets Sammensstilling. De lo og pludrede og saa meget veltilfredse ud. For Pengene — der regnes paa Engelsk, men med arabiske Pengestykker — fik de sig noget Tobak af Vagtmesteren og strakte sig saa paa Gulvet, saa lange de var, aabenbart Genstand for et Par Kollegers, en Mordbrænders og en Landevejsrøvers, heftige Misundelse. Det forekom mig, at jeg saa Kvinder blandt disse Forbrydere, inde i Søjlernes Halvmørke; men jeg er ikke sikker derpaa.

Paa Vejen til Sokkoen, Tangers Torv, opdagede jeg en Moske, hvis Dør stod aaben. Jeg vilde gaa derind, da Mohammed greb mig i Armen og, i sin Angest først paa Arabisk i bred Svada, siden paa Spansk, forklarede mig, at det kunde koste mig Livet og ham hans Penge, saafremt der tilfældigvis var en troende Fanatiker derinde. Desuden skulde selv i bedste Fald hele Lokalet desinficeres i fjorten Dage med kogende Vand, naar en „Kafir" (Hedning) som jeg havde betraadt det. Saa blev jeg saa meget klogere!

Paa Sokkoen var der Marked. En Karavane ventedes fra Fez. Den kom først Dagen efter og ydede et meget interessant Skue. Omtrent 100 Kameler, med deres Fører og en Del Passagerer, travede ind gennem Byporten og gjorde Holdt i Sokkoens Yderkant. Paa et enkelt Raab af den forreste Araber, som bar en lang Stav, knælede saa alle hundrede Kameler paa én Gang. Ingen, som ikke har set det, kan gøre sig en Forestilling om Virkningen. Et Hav af Hoveder og Pukler i en mægtig Bølgelinie, der steg og faldt og omsider kom til Hvile! Vejret gik ligefrem fra mig ved Synet.

Saa begyndte Varernes Udkramning og Salg, under Skrigen og Raaben og en skingrende Musik, fornemlig frembragt ved Hjælp af Sækkepiber og en Slags Tamburin. Vandsælgere trængte sig frem med deres brune Læderskække paa Ryggen. Kvinder, med og uden Slør — de sidste gamle og hæslige — falbød Dadler og Appelsiner samt en Art saare vamle Vandmeloner. Ellers handledes der mest med Metalsager og farvede Tøjer. Paa et udbredt Tæppe, med Benene korslagt under sig, sidder den arabiske Æventyr-Fortæller med en Pind i Haanden. Naar der har samlet sig en passende Tilhørerkreds omkring ham, begynder han med mange Fagter og ivrigt Mimespil sin Fortælling, men afbryder den pludselig paa det mest spændende Sted og fordrer Penge, før han gaar videre. Tilhørerne kaster saa nogle Mønter til ham paa Tæppet; han roder dem til sig med Pinden, ryster paa Hovedet, hvis der ikke er nok (det er der aldrig), og giver saa Historiens Pointe, som næsten altid fremkalder Latter. Mohammed oversatte et Par af disse Historier for mig; de var ikke særlig interessante.*)

*) F. Eks. En Beduin havde foræret sin Søn et gammelt Æsel. En Ørkenrøver stjal det fra ham. Grædende henvendte han sig til Faderen med sin Klage. (Her tuder Fortælleren som en Hund og vrider sine Hænder.) „Trøst dig!" svarede Faderen — (Pause, hvori Tilhørerne betaler) — „saalænge din Fader lever, skal du aldrig savne et gammelt Æsel." (Latter og Bifald.)

Sammen med min arabiske Ven — vi blev tilsidst rigtig gode Venner — besøgte jeg ogsaa en privat, arabisk Musikforening, hvor jeg fik fri Adgang og blev trakteret med en Slags The, kogt paa Krusemynte, tror jeg, men hvor der iøvrigt blev taget meget lidt Notits af mig. Deltagerne, en 30—40 Stykker, sad paa en Bastmaatte: deres gule Tøfler stod omkring i Værelset. Mig anviste man en lav Puf med et Tæppe over, Stuens eneste Møbel. Vægdekorationerne var alle i Alhambras Stil, et Par af Mønstrene syntes mig endog ligefrem Kopi. De fire ældste Herrer blandt de tilstedeværende spillede en Kvartet paa nogle besynderligt udseende Strengeinstrumenter, akkompagnerede af et Hakkebræt, som trakteredes med smaa Træhamre, og Resten afsang saa, unisont, et Slags Omkvæd, som de gentog mindst tyve Gange, hver Gang med en ny Variation, og allesammen nøjagtig ens. Det lød i mine Ører rædsomt, navnlig fordi det aldrig endte paa Grundtonen. I Forbindelse med Krusemynteteen havde det en ubeskrivelig søvndysende Virkning. Men midt i Narkosen lagde jeg dog Mærke til, at der ganske utvivlsomt var Kvarttoner imellem! Mit Blik faldt paa Væggenes Mønstre, hvor de zarteste Farver i uendelig fine Overgange og Variationer virker paa Øjet, netop som denne Musik paa Øret, og jeg syntes pludselig, jeg forstod et Hjørne af denne mig saa fremmede Races Væsen. Disse Figurer fortæller intet, har intet sjæleligt eller aandeligt Indhold, som vi fordrer af vort Maleri, vor Musik; men rent sensuelt naar de muligvis saa fint nuancerende Effekter, at vor [illegible] til Gengæld maa forekomme [illegible] barbarisk. Er det utænkeligt, at vi kunde lære et og andet af disse Folk med Hensyn til Kunstens rent emotionelle Side? Deres Øre hører ganske distinkt Kvarttoner, som for os lyder „falske". Hvad er i Grunden „falsk"? Der har været Tider, hvor man i Europa ansaa Terzen for ulidelig; Franco fra Køln indførte den i det 13. Aarhundrede og maatte i den Anledning døje bitter Kritik af Datidens Konservative, som ikke respekterede andre Harmonier end Kvarten og Kvinten og kun kendte den tosteminige Sats. I Kritiker over den unge Mozarts Klaversonater klages der over hans „ørefønderrivende Dissonanser og ægte Originalitet". Hvem ved, hvad Fremtiden kan bringe! Kredser ikke Chopin i sin Kromatik ligesom omkring Kvarttonen? Maaske gør Musikkens Udvikling det engang muligt at udtrykke Stemninger, som endnu hviler udifferentierede i Sjælens dunkleste Kroge.

Saaledes kan man drømme under Indflydelse af arabisk Te og arabisk Koncert. Den europæiske Kunsts strenge Gudinde tilgive mig min Anmasselse! —

Da jeg om Aftenen sad paa Hotellet i mit Værelse, der vendte ud mod en snæver Gyde, hørte jeg pludselig lige under mine Vinduer Geværsalver, ledsagede af vilde Araberhyl.

„Der er det?" tænkte jeg. „Nu skal vi formodentlig slagtes allesammen."

Jeg saa ud ad Vinduet. Gaden var fuld af Arabere, som affyrede Bøsser i Luften og skreg. til. Da de fik Øje paa mig, gjorde de Tegn op til mig og lo, saa man saa de hvide Tænder bag Skæggene. De var aabenbart ikke krigersk sindede. Midt i det tæt pakkede Tog, som kun med Møje kunde klemme sig ind mellem Murene, bevægede sig langsomt et hvidt Mulæsel, der paa sin Ryg bar et sært udseende Dukkehus, beklædt med lyserødt Silke. Det var et Bryllupstog, fik jeg at vide: Brudgommen førte Mulæslet, og i Dukkehuset sad hans Tilkommende.

Paa en Ridetur udenfor Byen saa jeg sidenefter en Begravelse. En Del Arabere laa paa Knæ og rodede med Hænderne i Jorden under en monoton Klagesang, der nærmest mindede om Kattekoncerter ved Midnatstid. Iøvrigt fik jeg ikke Lejlighed til at anstille nærmere Jagttagelser, eftersom Mohammed forbød mig at se derhen; det kunde muligvis afficere en eller anden af de efterladte og foranledige ham til at komme hen til os med en Kniv. Jeg stod paa dette Tidspunkt Mohammed i 150 Pesetos.

Lad mig slutte disse spredte Optegnelser, som truer med at gaa over alle Bredder, med at omtale en anden Ridetur, der paa en af mit Opholds sidste Dage førte mig ud til det berømte Forbjerg, Kap Spartel, hvorfra man ser Atlanterhavet bryde sine Bølger mod Afrikas Nordvestlyst. Vejen gik mod Vest, op forbi de europæiske Legationsvillaer. I nogle Timer red vi gennem en frodig Egn med mangehaande Plantevækst, blandt hvilke en lilla Konvolvelus forekom mig særlig yndefuld. Senere blev Egnen øde og menneskeforladt. Et ujævnt Klippeterræn med Salviebuske og Marehalm i Revnerne højner sig over Bubandalen med dens spinkle „Jødeslør". Naar man er kommen op over det, nærmer man sig Forbjerget. I en Kløft havde en Flok Rifnegre slaaet Lejr og lavet sig Hytter af Riskviste. De saa infame ud, halvnøgne, som de var. Enkelte — formodentlig fremragende Diplomater af Stammen — havde barberet den ene Halvdel af Issen glat og ladet Haaret vokse saa langt, det vilde, paa den anden Halvdel. Det afgav et ejendommeligt, men ikke æstetisk tiltalende Skue. De saa paa os fra deres Hytter med det ondeste Udtryk, jeg mindes at have set i noget menneskeligt Øje, naar maaske lige undtages en Teaterkritikers ved en Premiére. „Slemme Folk!" sagde Mohammed og blinkede til mig. I deres Nærhed følte jeg ham næsten som en Landsmand. Det er den Slags vilde Bæster, Europæerne i Marokko kan resikere at falde i Kløerne paa, og sker det, er deres Liv ikke mange Penge værd.

Endnu en Times Ridt med Havet, der piskes af en rask Brise, paa højre Haand, i det fjerne Ørkenens blaa Bjerge, — saa dukker Havet frem ogsaa paa vor venstre Haand, og dér tegner Kap Spartels Fyrtaarn sig som en Streg mod Oceanets uhyre Flade. Fyret staar under tysk Kommando, og har man medbragt Fødevarer, kan man hos Fyrmesteren faa tysk Flaskeøl. Det var ganske mærkeligt at sidde i dette dystre Øde højt oppe over det sydende Hav med Araberen ved Siden af sig, en stinkende Berberdreng, der under Paaskud af at „drive" Muldyrene under hele vort Ridt havde hængt sig i Halen paa dem skiftevis (for hvilket han oppebar den bestemte Gage af 50 Øre i danske Penge), paa Jorden ved sin Fod og — et skummende Glas Lagerbier paa Bordet foran sig. Her drog Columbus forbi, her passerede Cortez, Vasco da Gama og hvad de hedder allesammen! Her „rundede" nys de franske Krigsskibe for at dampe sydpaa til Casablanca! Hvad vil denne ensomme Vedet af et Bjerg endnu faa at se, som den med sit røde Øje stirrer ud over Havet i Natten? Fyret blinker fra dens Top: Kulturen har taget den. Det er det første Skridt; flere vil følge.—

Paa Grund af Stormen maatte jeg vente endnu i to Dage paa at komme over til Gibraltar. Thi Trafiken er ikke beregnet paa Mennesker, men paa Kreaturer, af hvilke Marokko udfører et ikke ganske ringe Kvantum, som Gibraltars engelske Garnison saa omsætter i Beef. Naar Vejret er uroligt, kan Køerne ikke besørges om Bord — de hejses op en for en fra Robaadene — og saa maa eventuelle Passagerer vente paa bedre Lejlighed. Endelig bedagede Vejret sig, Køerne kom om Bord, der var ca. 100, og ledsaget af Værten paa Hotellet og min smilende arabiske Ven færgedes jeg ud til den elendige Kasse, som skulde føre mig tilbage til Europas Kødgryder. Paa Dækket fik Mohammed sine Penge plus en Ekstra-Drikkepengetilling. Han overvældede mig med Velsignelser paa Spansk og tilføjede nogle arabiske Ord, som maaske var mindre smigrende; thi Baadføreren forstod dem og grinede pokkers. Saa skød Baaden fra, og under et infernalsk Brøl af de sammensnørede Kreaturer, der dinglede frem og tilbage ved Skibets Duven, satte vi Kursen mod Gibraltars nogne Klipperev, ind mellem de brede Herkules-Søjler, i hvilke de gamle saa Verdens Grænsepæle.

(„Gads Magazin.")

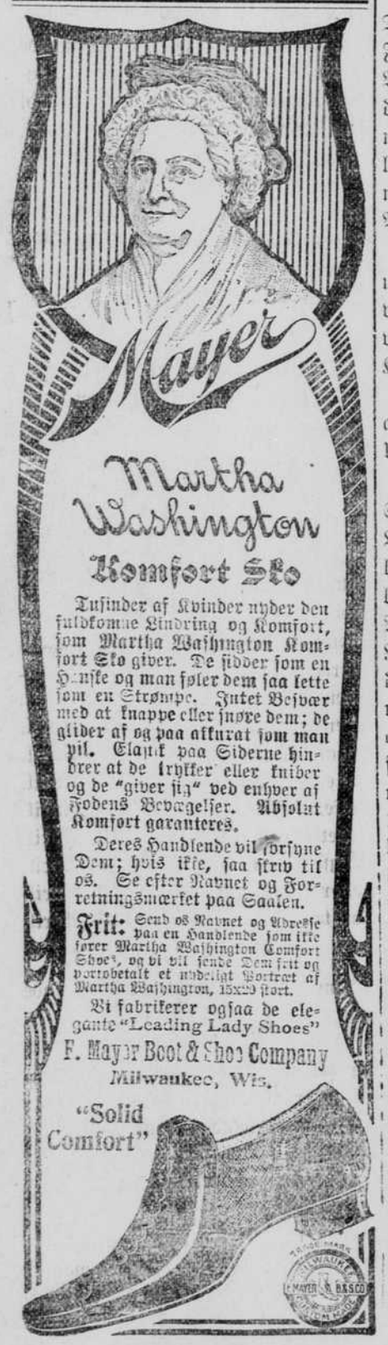

Alabastine
THE ONLY Sanitary Durable WALL COATING

En smuk Farve-Effekt kan frembringes i et Værelse med Alabastine, der giver Væggene et rigt, friskt og nydeligt Udseende, som intet andet Materiale kan gjøre.

I tørt Pulver, færdig til Brug ved Blanding med koldt Vand; fuld Brugsanvisning paa enhver Pakke; paaført med en 7 Toms. flad Vægbørste—enhver kan blande og paaføre det.

Kjøb kun i Pakker mærket tydelig Alabastine. Undgaa Efterligninger. I fine Shatteringer og hvidt. 50c for hvidt; 55c for farvet. Pakken dækker fra 300 til 400 Kvadratfod. Afgnides, afskaller eller falmer ikke.

Send os i Dag et 1c Frimærke for Prøvekort: "Vink om Dekoration", Prøve af Loft- og Vægge-Mønstre og Navnet paa den nærmeste Handlende. Sælges i Isenkram- og Maler-Butiker, Apotheker- og Købmandsforretninger.

ALABASTINE CO.,
Grand Rapids, Mich. New York City.

Arbejd ikke for andre.

Vi vil etablere Dem i Deres egen Forretning ved at sende Dem paa Kredit fra $100.00 til $500.00 Værdi af Husholdningsartikler, saasom Kaffe, The, Sæbe, Parfumer, Frugtextrakter, Lundins Kondenserede Enebærsirup, etc. Skriv til Lundin & Co., 2445 W. Kinzie Street, Chicago, Ill.

Hemmeligheden ved

EN SKØN Ansigtsfarve

meddeles nu

FRIT

Hvilken Skønhed er ønskeligere end en yndig Ansigtsfarve og elegante Juveler. EN LEJLIGHED FOR ENHVER KVINDE TIL AT OPNAA BEGGE, for en begrænset Tid.

Anvisning og Opskrift for at opnaa en fejlfri Ansigtsfarve er en Hemmelighed, som længe har været bevogtet af Østlændinger og Grækere.

Dette opnaaede vi efter flere Aars Arbejde og stort Udlæg. Det er den Metode, som bruges af de fagreste og smukkeste Kvinder i Europa.

Hundreder af amerikanske Kvinder, som nu bruger det, har udtrykt deres Behag og Tilfredshed.

Denne Hemmelighed er let at forstaa og nem at følge, og det vil spare Dem for Udlæg til „cream", Sminkevand og Bleger, give Dem en smuk Ansigtsfarve for bestandig og frier Huden fra Blegner, daarlig Kulør etc. Det er alene værd mange Gange den Pris, vi beder Dem om at sende for en Diamantring af nyeste „design".

Vi sælger Dem Ringen for kun lidt mere, end den koster at fabrikere. — Prisen er mindre end Halvdelen af, hvad andre tager. Opskriften gives frit med Ringen.

Det er en ægte „rose cut" Diamantring med gnistrende Glans, absolut garanteret, meget fin, formet som en „Belcher" med „Tiffany Setting" af 12 Kt. Guld-Skal. Hos Deres Juveler vilde den koste adskilligt over $2.00.

Vi vil sende i Posten nævnte Opskrift frit, naar Deres Ordre for Ringen tillige med $2.00 i M. O., Frimærker eller Sedler modtages.

Send Deres Ordre, før Forsyningen er opbrugt.

Dette Tilbud gøres for en begrænset Tid for at avertere og indføre vore Varer.

Send i Dag, før Lejligheden gaar tabt.

T. C. MOSELEY
32 East 23rd Street, New York City.

FRIT Vi vil give store Præmier til Kvinder for Indsamling af Navne og for at sælge vore „Novelties". Send Deres Navn i Dag efter vor nye Plan for stor Fortjeneste med lidet Arbejde. Skriv i Dag. Adresse:
C. T. MOSELEY Premium Department
32 E. 23rd Street, New York City.

DANMARKS KORT.

Størrelse 23x28 Tommer. Trykt i forskellige Farver, viser klart Jernbaner, Byer, Købstæder og Flækker, samt alle betydelige Landsbyer, større Gaarde og Kirker.

Tilsendes i en Papirulle portofrit for 45c. i Frimærker. Enhver dansk Mand burde eje et Kort af Danmark.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.